

Příloha 1 - STRATEGICKY NADŘAZENÉ DOKUMENTY

Aktualizace Cyklostrategie vychází také ze strategicky nadřazených dokumentů:

- **Aktualizace Dopravní politiky České republiky pro léta 2005 - 2013 z roku 2011.** Cyklistická doprava je v tomto materiálu řešena v rámci specifického cíle 4.5.3 „Využití možností nemotorové dopravy“. Jedno z opatření je spojeno přímo s Cyklostrategií: **při řešení cyklistické dopravy budou odpovědné orgány využívat veřejně projednanou Národní strategii rozvoje cyklistické dopravy ČR.** Dokument mimo jiné píše: *„Nemotorová doprava má zejména ve městech nezastupitelnou úlohu, avšak podmínky v ČR jsou zatím nedostatečné. Ve většině měst cyklistická infrastruktura úplně chybí, existující vyznačené cyklistické trasy jsou nevyhovující z bezpečnostního hlediska i z hlediska nabídky tras. V oblasti cyklistické dopravy je třeba rozlišovat dvě oblasti:*

- *cyklistická doprava plní základní dopravní funkce jako alternativa k hromadné dopravě a k IAD – je v gesci resortu dopravy a musí být zahrnuta do dopravně politického procesu,*
- *rekreační doprava, která je v gesci resortu místního rozvoje a je součástí koncepce cestovního ruchu.*

Přínosy cyklistické dopravy jsou přitom velmi významné nejen v oblasti environmentální, ale i pro zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva prevencí chronických neinfekčních onemocnění. Je nadějnou alternativou v osobní dopravě mezi obcemi i ve městech - do zaměstnání a škol. Pro její rozvoj bude nutné vybudovat hustou síť samostatných cyklistických pruhů a stezek. Při navrhování nových dopravních projektů a při rekonstrukčních akcích je nutné s případnou realizací cyklistických pruhů a stezek počítat.“*

- **Národní strategie bezpečnosti silničního provozu na období 2011 – 2020**, která byla schválena usnesením Vlády České republiky ze dne 10. srpna 2011 č. 599, kde je cílem i podpora realizace programů zaměřených na zvyšování bezpečnosti cyklistů a chodců
- Oblast cykloturistiky je obsažena v **Koncepci státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007-2013**, schválené dne 5. 1. 2005 usnesením č. 23 v rámci tematické oblasti „sportovní a aktivní dovolená“ v kompetenci především Ministerstva pro místní rozvoj ČR. Tento dokument byl ale již tvořen v souladu s nově připravovanou **Koncepcí státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2014-2020 a Marketingovou strategií CzechTourism.** Cykloturistika spolu s dalšími formami aktivní, šetrné turistiky

* Chronická neinfekční onemocnění představují nejčastější příčinu úmrtí nejen v ČR, ale i celé EU. Jedná se o okruh nemocí, mezi něž se řadí srdečně-cévní onemocnění, některá nádorová onemocnění, poruchy duševního zdraví, diabetes mellitus II. typu (cukrovka), chronická respirační onemocnění či muskuloskeletální onemocnění. Tuto širokou skupinu onemocnění vzájemně spojují společné rizikové faktory, základní determinanty a tedy i možnosti intervence. Jedním ze stěžejních rizikových faktorů je i nedostatek pohybové aktivity.

jako pěší turistika, vodáctví, hippoturistika apod. přesně splňuje požadavky na moderní turistický produkt.

Aktualizovaná Cyklostrategie vychází i z dalších dokumentů:

- **EVROPA 2020** Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění (2010). Strategie stanovuje úkoly Komise, které hodlá v budoucnosti na úrovni EU realizovat, a dále stanoví úkoly, které je třeba provést na vnitrostátní úrovni.
- **SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ** - Akční plán pro městskou mobilitu {SEK(2009) 1211, {SEK(2009) 1212} **Téma č. 1 – podpora integrovaných politik** - Integrovaný přístup může nejlepším způsobem řešit komplexnost městských dopravních systémů, otázky správy věcí veřejných a napojení měst a jejich okolních oblastí nebo regionů, provázanost druhů dopravy
- Základním dopravně strategickým dokumentem EU je dokument Evropské komise **Bílá kniha - Plán jednotného evropského dopravního prostoru – vytvoření konkurenceschopného dopravního systému účinně využívajícího zdroje** (2011), zkráceně **Bílá kniha o dopravě¹**, která pracuje s výhledovým obdobím r. 2050. Cyklistická doprava je v rámci tohoto dokumentu řešena v rámci iniciativ „Práce v oblasti bezpečnosti dopravy: záchrana tisíců životů“ a „Podpora udržitelnějšího chování“ (iniciativy 16 a 27):
 - 16. Směrem k „vizi nula“ v bezpečnosti silničního provozu - Věnovat zvláštní pozornost zranitelným účastníkům, jako jsou chodci, cyklisté a motocyklisté, a to i pomocí bezpečnější infrastruktury a bezpečnějších technologií vozidel.
 - 27. Dopravní informace - Podporovat informovanost o dostupných alternativách ke konvenční individuální dopravě (méně časté používání auta, pěší chůze a cyklistika, spolujízda, park & drive, inteligentní prodej jízdenek atd.).

Klíčová je skutečnost, že cyklistická doprava je integrována do problematiky celkové mobility, pro městská prostředí, zejména prostřednictvím iniciativy „Integrovaná městská mobilita“:

- **KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ - Zelená kniha: Na cestě k nové kultuře městské mobility** (KOM(2007) 551 z 25.9.2007. EK identifikuje pět výzev, před nimiž stojí evropská města a kterým je potřeba čelit integrovaným přístupem. První výzva se týká plynulosti dopravního provozu. Možným řešením tohoto problému je podpora environmentálně šetrných způsobů dopravy, jako je chůze, cyklistika a veřejná doprava.

¹ Bílé knihy Komise jsou dokumenty, které obsahují návrhy na činnost Společenství v určité oblasti. V některých případech Bílá kniha následuje po vydání Zelené knihy, která formuluje klíčové otázky a jejímž cílem je zahájit proces konzultací o daném tématu na evropské úrovni. Bílá kniha má pro členské státy EU pouze doporučující povahu, je nezávazným dokumentem.

- Na základě výsledků konzultačního procesu Zelené knihy byl přijat Evropskou komisí 30. září 2009 Akční plán pro městskou mobilitu, který definuje 20 akcí pro krátko a střednědobý horizont, z nichž nejvýznamnější pro oblast cyklistické dopravy jsou následující akce:
 - Akce 1: Urychlení vytvoření plánů udržitelné městské mobility
 - Akce 2: Udržitelná městská mobilita a regionální politika
 - Akce 3: Doprava pro zdravé městské prostředí
 - Akce 6: Zlepšení informací o cestování
 - Akce 8: Kampaně zaměřené na dopravní chování v rámci udržitelné mobility
 - Akce 12: Studie o urbanistických aspektech internalizace externích nákladů
 - Akce 16: Zdokonalení údajů a statistik
 - Akce 17: Zřízení střediska pro sledování městské mobility
 - Akce 18: Příspěvní k mezinárodnímu dialogu a výměně informací
 - Akce 20: Inteligentní dopravní systémy (ITS) pro městskou mobilitu

Výše uvedená pozornost věnovaná cyklistické dopravě na úrovni EU jako jednomu z nástrojů udržitelné mobility zvýšenou pozorností vychází mj. z následujících skutečností:

- **KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ - Směrem k evropskému prostoru bezpečnosti silničního provozu: směry politiky v oblasti bezpečnosti silničního provozu v letech 2011-2020 (červenec 2010).** Tento dokument obsahuje návrh sedmi hlavních cílů, z nichž dva jsou spojené i s cyklistickou dopravou (Zlepšit vzdělávání a výcvik účastníků silničního provozu a Ochrana zranitelných účastníků silničního provozu).
- **Usnesení Evropského parlamentu ze dne 27. září 2011 o evropské bezpečnosti silničního provozu v letech 2011–2020 ([2010/2235\(INI\)](#)),** ze kterých jsou pro cyklistickou dopravu důležité zejména tato doporučení:
 - 54. důrazně doporučuje, aby odpovědné orgány zavedly omezení rychlosti na 30 km/hod. v obytných zónách a na všech jednoproudových silnicích ve městech, které nemají samostatný jízdní pruh pro cyklisty, a to k účinnější ochraně zranitelných účastníků silničního provozu;
 - 58. vítá skutečnost, že Komise zaměřuje svou pozornost na nejvíce zranitelné skupiny účastníků silničního provozu (uživatelé jednostopých vozidel, chodci atd.), kde jsou počty nehod stále příliš vysoké; vyzývá členské státy, Komisi a průmysl, aby měly při navrhování silniční infrastruktury a zařízení tyto typy uživatelů na paměti tak, aby budované silnice byly bezpečné pro všechny uživatele; žádá, aby při projektování a údržbě silnic byla větší pozornost věnována opatřením v oblasti infrastruktury na ochranu cyklistů a chodců, např. opatření na

oddělení dopravy, rozšiřování sítí cyklostezek a bezbariérových přístupů a přechodů pro chodce;

- 100. vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly cyklistiku a pěší turistiku jako samostatný druh dopravy a nedílnou součást všech dopravních systémů.
- **Národní strategický referenční rámec ČR 2007-2013.** Téma cyklistické dopravy se objevuje v materiálu: kapitola 3.2.2. "...ve městech a městských aglomeracích budovat integrované dopravní systémy s výraznějším uplatněním environmentálně šetrnějších druhů dopravy, včetně možnosti využívání biopaliv a zemního plynu v dopravě, a podporovat systémy „park-and-ride“ a „bike-and-ride“." Konkrétně se podpora cyklistické dopravy objevuje v jednotlivých ROP a programech Přeshraniční spolupráce - konkrétní informace jsou uvedeny níže - viz. Národní rozvojový plán.
- **Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR, přijatý vládou ČR 11. ledna 2010 v usnesení č. 37.** Cyklistická doprava nepřímo naplňuje tyto priority a cíle: Priorita 1.2: Zlepšování životního stylu a zdravotního stavu populace, Cíl 1: Zlepšit životní styl a zdravotní stav populace; Priorita 3.2: Zvyšování kvality života obyvatel území, Cíl 2: Zvýšit a zkvalitnit dopravní dostupnost, Cíl 4: Posílit zastoupení udržitelného cestovního ruchu ve struktuře místní ekonomiky.
- **Politika územního rozvoje ČR 2008, přijatá vládou ČR 20. července 2009 v usnesení č. 929 (připravuje se aktualizace v průběhu IV. čtvrtletí 2012)**
 - Téma cyklistické dopravy se objevuje přímo v materiálu:
 - bod (24) - vytvářet podmínky pro zlepšování dostupnosti území rozšiřováním a zkvalitňováním dopravní infrastruktury s ohledem na potřeby veřejné dopravy a požadavky ochrany veřejného zdraví, zejména uvnitř rozvojových oblastí a rozvojových os. Vytvářet podmínky pro zvyšování bezpečnosti a plynulosti dopravy, ochrany a bezpečnosti obyvatelstva a zlepšování jeho ochrany před hlukem a emisemi, s ohledem na to vytvářet v území podmínky pro environmentálně šetrné formy dopravy (např. železniční, cyklistickou).
 - bod (29) Zvláštní pozornost věnovat návaznosti různých druhů dopravy. S ohledem na to vymezovat plochy a koridory nezbytné pro efektivní městskou hromadnou dopravu umožňující účelné propojení ploch bydlení, ploch rekreace, občanského vybavení, veřejných prostranství, výroby a dalších ploch, s požadavky na kvalitní životní prostředí. Vytvářet tak podmínky pro rozvoj účinného a dostupného systému, který bude poskytovat obyvatelům rovné možnosti mobility a dosažitelnosti v území. S ohledem na to vytvářet podmínky pro vybudování a užívání vhodné sítě pěších a cyklistických cest. *(Viz také Lipská charta, bod I.; viz také čl. 26 PÚR ČR 2006)*
 - Téma cyklistické dopravy se objevuje nepřímo v materiálu:
 - bod (67), písmeno d) zkvalitnění veřejné, zejména dopravní a technické infrastruktury.
 - Bod (77) Různé systémy dopravní infrastruktury nezbytně vyžadují koordinaci jejich umístění v území s ohledem na ochranu a rozvoj jeho hodnot a z tohoto důvodu nalézání kvalitativně lepšího a citlivějšího

průchodu územím. Nezbytnou je koordinace dopravní infrastruktury v zastavěném i nezastavěném území.

- bod (80), písmeno a) kraje v zásadách územního rozvoje upřesní vymezení ploch a koridorů dopravní infrastruktury, při respektování důvodů vymezení, kritérií a podmínek pro rozhodování. Například Olomoucký kraj realizoval Územní studii rozvoje cyklistické dopravy Olomouckého kraje, Plzeňský kraj definuje tři základní cyklotrasy ve svých ZÚR Plzeňského kraje apod.
- Aktualizace Cyklostrategie vychází a je v souladu s mezinárodními strategickými dokumenty, které se zabývají prevencí a řešením pandemie chronických neinfekčních onemocnění v populaci obyvatel EU. Jedná se zejména o dokumenty: Aktivní život prostřednictvím aktivního transportu se speciálním zaměřením na děti a seniory (WHO, 2002), Kroky zdraví : Evropský rámec podpory pohybové aktivity a zdraví (WHO, 2007), Akční plán Globální strategie prevence a kontroly hromadných neinfekčních onemocnění 2008-2013 (WHO 2007), Bílá kniha o sportu (KES, 2007), Bílá kniha Strategie pro Evropu týkající se zdravotních problémů souvisejících s výživou, nadváhou a obezitou (KES, 2007) a Bílá kniha Společně pro zdraví .strategický přístup pro EU na období 2008-2013 (SEK,2007).
- Rozvoj cyklistiky a s tím i zvýšení pohybové aktivity přispívá také k naplňování **usnesení vlády č. 1046/2002 k Dlouhodobému programu zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR – Zdraví pro všechny v 21. století.** Cíl 10 Zdravé a bezpečné životní prostředí ukládá rezortům MD, MMR, MŽP a MZ snižovat vliv dopravy na životní prostředí a zdraví obyvatel, cíl 11 Zdravější životní styl ukládá MZ, MŠMT, MD a samosprávným celkům zvýšit úroveň všestranné pohybové aktivity obyvatelstva a cíl 13 Zdravé místní životní podmínky ukládá motivovat firmy k podpoře zdravého životního stylu na pracovišti. Podpora bezpečné cyklistiky však nemalou měrou přispívá i k naplňování Národního akčního plánu prevence dětských úrazů na léta 2007-2017, a to například podporou rozvoje motorických a koordinačních schopností u dětí.
- Nejaktuálnějším dokumentem zabývajícím se výhradně podporou pohybové aktivity je **Torontská charta pohybové aktivity (globální výzva) z roku 2010.** Podpora aktivní cyklistické dopravy však má svůj nemalý podíl i na naplňování Politické deklarace setkání na vysoké úrovni valného shromáždění OSN k chronickým neinfekčním onemocněním, které se konalo v září t.r a Akčního plánu Evropské úřadovny WHO k implementaci Evropské strategie pro prevenci a kontrolu neinfekčních onemocnění na léta 2012 až 2016, taktéž z září t.r.
- Je potřeba začlenit velké cyklistické projekty i do budoucích plánovacích dokumentů, konkrétně do **Souhrnného návrhu zaměření budoucí kohezní politiky EU po roce 2013 v podmínkách České republiky,** obsahující i návrh rozvojových priorit pro čerpání fondů EU po roce 2013 pro vymezení operačních programů pro programové období 2014 – 2020: v tématice rozvoje páteřní infrastruktury a zajištění zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky.